

Γλώσσα υπό διάλυση (Σαράντος Καργάκος, ιστορικός - συγγραφέας)

Categories : [ΚΟΙΝΩΝΙΑ](#)

Date : 31 Οκτωβρίου, 2017

ΕΝΑ σημερινό παιδί που θά πρωτοπάει στό σχολεῖο, άκομη κι αν δέν έχει προδιδαχθεῖ κατ' οίκου, γνωρίζει περισσότερες άγγλικές παρά έλληνικές, άρχαιες καί λόγιες, λέξεις, έκτος βέβαια άπο έκεινες που είναι ἐν χρήσει καί σήμερα. Καί δύναται νά γνωρίζει πολλές, αν είχε μάθει κάποιες προσευχές. Τό «Πάτερ ήμων» μπορεῖ νά γίνει ἐνα ἄριστο δεῖγμα γλωσσικῆς διδασκαλίας. Όμοια καί ό «Άκαθιστος Ύμνος», που ήταν ἐπί 1.500 χρόνια ὁ οίονεί ἐθνικός μας ὅμιλος. Όμως, γιά λόγους εύκολίας ή γιά λόγους κάλπικου προοδευτισμοῦ, ἀποκοπήκαμε ἀπό αὐτά, γκρεμίσαμε ὅλα τά γλωσσικά μας ὄχυρά καί μάλιστα τήν ὥρα που ὅρμοῦσε πάνω μας τό ξένο γλωσσικό τσουνάμι. Ή ἀγγλοπλημμύρα ἔχει κατακλύσει τά πάντα, ἔχει εἰσορμήσει στή σκέψη καί στό στόμα τῶν παιδιῶν ἀπό τή νηπιακή τους ἡλικία. Ή γλώσσα, κατά μία ἔννοια, είναι πατρίδα. Τήν ἀπαρνηθήκαμε καί πνευματικά ἔξοριστήκαμε ἀπό τόν ἔαυτό μας. Παραβλέψαμε τοῦτο τό ίδιαίτερα σημαντικό, ὅτι δηλαδή ἔνας λαός που ἀποστρέφεται τήν γλώσσα καί τήν γραφή του, είναι σάν νά διαγράφει τήν ύπογραφή του ἀπό τή Magna Carta τῆς ἀνεξαρτησίας του.

Όλη ἡ ιστορική μας ὑπαρξη ἦταν -κι ακόμη είναι- κρεμασμένη ἀπό μία κλωστή: τή **γλώσσα**. Ἀν κοπεῖ -καί τώρα μένουν ἐλάχιστες ἴνες- θά πέσουμε στά τάρταρα τῆς λησμονιᾶς. Θά κυκλοφοροῦμε ἀνάμεσα στά μνημεῖα, ὅπως οἱ φελλάχοι γύρω ἀπό τίς πυραμίδες καί τή Σφίγγα. Θά χάσουμε τήν ἐπαφή μέ ὅ,τι τροφοδοτοῦσε καί ὑδροδοτοῦσε τήν πνευματική μας ζωή καί διαμόρφωνε τό ύπερήφανο ἐλληνικό ἥθος. Πού δέν είχε καμμία σχέση μέ τόν κακῶς ἐννοούμενο σήμερα ἐθνικισμό. Δέν ἔχουμε συμπληρώσει ούτε 200 χρόνια ἐλεύθερον πολιτικοῦ βίου. Μπορεῖ ὅσα πράξαμε στή διάρκεια τοῦ μικροῦ αὐτοῦ χρονικοῦ διαστήματος νά μήν είναι ἐπαινετά, δέν είναι δύναται ὅλα ἀξιοκατάκριτα. Στίς διεθνεῖς μας σχέσεις ὑπήρξαμε πάντοτε συνεπεῖς. Ή Ἑλλάς δέν πρόδωσε ποτέ της σύμμαχο, αν καί οι σύμμαχοι συχνά τήν πρόδωσαν οίκτρα. «Η Ἑλλάς είναι μικρή χώρα, γιά νά διαπράξει τόσο μεγάλη προδοσία», ἦταν μιά μνημειώδης ἀπάντηση τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου, ὅταν τοῦ ζητήθηκε νά «λησμονήσει» τή συμμαχία μέ τή Σερβία. Σήμερα, δυστυχώς, πού δεχόμαστε βολές ἀπό ποικίλες πλευρές, δέν πρέπει νά ἐγκαταλείπουμε τό πολιτικό ἔρεισμα τῆς ἡθικῆς - χωρίς ώστόσο νά γινόμαστε ἀφελεῖς. Στή χωρίς συνείδηση ἀνήθικη δράση τῶν ἔχθρῶν μας ἐμεῖς πρέπει νά ἀντιτάσσουμε μία ἡθική δραστηριότητα, συνδυασμένη μέ ἔντονο ζῆλο. Καί ἔνας τέτοιος ζῆλος πρέπει νά γίνει ἡ μελέτη καί ἡ οἰκείωση τοῦ γλωσσικοῦ καί ιστορικοῦ μας παρελθόντος.

Αύτό μᾶς ξαναφέρει καί πάλι στό αίώνιο πρόβλημα τῆς παιδείας. Κάθε χρονιά, οι έκπαιδευτικοί, άντι νά μελετοῦν βιβλία γιά νά μορφωθοῦν, ύποχρεώνονται νά διαβάζουν ύπουργικές έγκυκλίους γιά νά ένημερωθοῦν. Καί μέσα σ' αύτές τίς φλύαρες καί άκατάληπτες έγκυκλίους, στά πολυσέλιδα σέ δύκο βιβλίου ύπουμνήματα, καμμιά ύπόμνηση γιά τό βάθεμα τῆς γλώσσας, γιά τήν προστασία τῆς έλληνικῆς γραφῆς. "Έτσι, τά παιδιά περιορίζονται σέ μιά γλώσσα-φλούδα καί γιά τήν εύρυτερη κατάρτισή τους στρέφονται πρός τά Αγγλικά. Άλλ' ὅπως εἴχαμε γράψει παλαιότερα, **ὅποιος ύποχωρεῖ ἀπό τή γλῶσσα του, ύποχωρεῖ καί ἀπό τίς ἀξίες πού αὐτή ή γλῶσσα ἐκφράζει.** Καί εἶναι θλιβερό νά σκέπτεται κανείς ὅτι τίς πρῶτες μεγάλες ἀξίες τῆς ζωῆς στή δική μας περίπτωση ἔχει ἐκφράσει μέ ανυπέρβλητο λόγο καί τρόπο ό Όμηρος. Οι ἀξίες τοῦ θεϊκοῦ κόσμου στόν Όμηρο δέν εἶναι παρά προβολή τῶν ἀξιῶν πού ἀναγνώριζαν γιά τή ζωή τους οἱ τότε ἀνθρωποι. Μέ ἄλλα λόγια, δέν εἶναι οἱ θεοί αύτοί πού κατέβασαν τίς ἀξίες στούς "Ελληνες, ἄλλ' οἱ "Ελληνες εἶναι αύτοί πού ὕψωσαν τίς ἀξίες τους ὡς τούς θεούς.

«Τό τοπίο γίνεται λόγος», εἶχε γράψει ποιητικά ό Κων/νος Τσάτσος. Ή όμορφιά τοῦ τοπίου καθρεφτιζόταν ἀπό τά χρόνια τά παλιά στή γλῶσσα καί στή γραφή μας. Κανένα φυσικό τοπίο στή γῇ δέν ἔχει τήν ποικιλία, τήν ἐκφραστικότητα, τή γλυκύτητα, συνδυασμένη μέ τραχύτητα, πού εἶχε τό έλληνικό τοπίο. Γιά λόγους χρησιμοθηρικούς, καταστρέψαμε τοῦτο τό τοπίο καί πιό πολύ τό ανυπέρβλητο ἀττικό μέ τά μαγευτικά ἡλιοβασιλέματα καί τίς ύπεροχες νύκτες του. Μοιραῖα ἥλθε καί ἡ σειρά τοῦ έλληνικοῦ λόγου, τοῦ πιό ανυπέρβλητου τοπίου στή χώρα τοῦ πιεύματος. Κάποτε ἔνας φίλος μου παλαιοβιβλιοπώλης, ό ἀείμνηστος Γεράσιμος Χαλκιόπουλος, εἶχε πεῖ σ' ἔναν βιβλιόφιλο ύπουργό: «Προσέχτε, τή γλῶσσα! Θά' ρθεῖ καιρός πού οἱ νέοι μας θά... γκαρίζουν!» Δυστυχῶς δέν διαψεύστηκε. Αύτό πού πλασσάρεται σήμερα σάν έλληνικός λογόηχος εἶναι σκέτος ὄγκανισμός. Χάνεται σταδιακά ἡ εύγένεια τῆς προφορᾶς. Χάνεται καί ἡ σωστή ἐκφορά λόγου. Άκομη καί κάποιοι παρουσιαστές, ἐκφωνητές, όμιλητές στό ραδιόφωνο καί στήν τηλοφία μιλοῦν σάν νά κάνουν «μπουρμπουλῆθρες». Γιά κάποιους εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖοι οἱ ύπότιτλοι. Καλό θά ἦταν ἐπίσης κάποιοι πολιτικοί, προτοῦ ἀποφασίσουν νά βγοῦν στό «γυαλί», νά ἐπισκεφθοῦν κάποιο λογοθεραπευτή καί νά τούς διδάξει μερικές γλωσσικές ἀσκήσεις. Ή ώραία ταινία «Ο λόγος τοῦ βασιλιά» εἶναι ἐπ' αύτοῦ πολύ διδακτική. Γι' αύτό συνιστῶ -αύτό δέν σημαίνει ὅτι θά ἀκουστῶ- στό ἀμαρτωλό ύπουργειο κακοπαίδειας ν' ἀφήσει τίς μεγαλοστομίες καί τά ρηξικέλευθα δῆθεν προγράμματα καί νά ἐπιβάλει σάν βασική διδακτική ἀρχή τό «Ἀνάγνωση καί Γραφή». Σωστή γραφή καί καλή ἀνάγνωση προσφέρουν καλή ὄργανωση στό μυαλό, δεξιότητα στό χέρι, εύχερεια στήν όμιλία, ἔτσι πού εἶναι εύχερέστερη ἡ ἐπικοινωνία. Εἶναι θλιβερό ἡ εύγλωττία τοῦ σημερινοῦ "Ελληνα νά ἐπιδεικνύεται μόνον ὅταν... βρίζει!

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

(Πηγή ηλ. κειμένου: antibaro.gr)